



**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Proponitur sententia negans debitum proximum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

5. Unde prima differentia inter utramque sententiam est, quod in prima sensus decreti Divini est iste: Ego te Adame nunc constituo caput totius generis humani, ita, ut non tantum omnes homines à te naturam, sed etiam hanc felicitatem, iustitiamque, in qua te collocavi, & tandem vitam æternam accipiant, si in observantia meorum præceptorum perseveraveris. Si verò præceptum meum prævaricatus fueris, peccatum tuum non tibi tantum, sed & omnibus ex te nascituris sit in ruinam, amissionem hujus iustitiæ, felicitatis, immortalitatis atque exclusionem à vita æterna. Altera verò sententia pacto adjicit conditionem, idque sic exponit: Ego volo, ut tua voluntas sit moraliter voluntas omnium posterorum tam in ordine ad transfundendam iustitiam, si perseveraris, quam ad transfundendam malitiam, si peccaveris, exceptâ hac personâ individua, si pro ipsa Christus voluerit offerre sua merita, ubi quidem per generalitatem pacti Beatissima V. fuisset comprehendenda sub Adamo tanquam capite morali quoad partem odiosam de transfusione peccati, si Christus sua merita non obtulisset [quod vocat debitum remotum] ne tamen actu comprehenderetur sub ipso, atque ita cum tota natura haberet necessitatem contrahendi peccatum [quod est debitum proximum] sufficienter cautum fuit in virtute exceptionis & conditionis oppositæ, per quam etiam sufficienter dependebat à meritis & redemptione Christi.

Secunda differentia est, quod prima sententia admittit, Adamum fuisse caput morale respectu Beatissimæ Virginis, eamque in Adam peccasse; hoc enim non significat aliquem defectum actuale in intrinsicè maculantem, aut inhaerentem, sed solum potentiam & debitum contrahendi per extrinsecam denominationem à peccato Adami, prævisum in signo antecedente prævisionem omnis macule actu contractæ, & intrinsicè receptæ. Unde aliud est dicere, Adamum in Beatissima Virgine non peccasse, & aliud, B. V. in Adamo non peccasse: nam prima propositio tantum significat, quod B. V. de facto non incurrit labem originalem propter Adami prævaricationem, altera verò significat, B. V. ne quidem propter Adami peccatum amisisset jus ad gratiam, aut habuisse debitum incurrendi hanc maculam.

Tertia differentia est, quod prima sententia admittit, B. V. comprehensam fuisse sub pacto Divino tam quoad partem favorabilem de transfusione iustitiæ, quam quoad partem odiosam de transfusione peccati: & ideo absolute concedit, B. V. fuisse filiam Adæ tam naturaliter, quam moraliter. At verò secunda sententia admittit fuisse comprehensam sub pacto quoad partem favorabilem, quoad partem verò odiosam dicit fuisse non actu comprehensam, sed tantum comprehendendam, si Christus sua merita pro B. V. non obtulisset.

Quarta differentia est, quod secunda sententia necessariò præsupponit Christi existentiam prævisam in Divina scientia, antecedenter ad prævisionem peccati Adami, nam prius naturâ concipitur pactum cum Adamo initum, quam lapsus Adami: atqui in pacti ipsius conditionali clausula [si Christus sua merita obtulerit] jam suppo-

nitur existentia Christi: ergo hæc etiam supponitur ante prævisionem & existentiam peccati. Prima verò sententia hanc prioritatem nequam supponit: neque tenetur admittere. Hæc ita positus sit

§. II.

Proponitur sententia negans debitum proximum.

Pro prima & negante sententia, quæ notâ 6. primum tempestate invaluit, Salmanticenses referunt, Lezanam, Granadum, Penasofam, & quosdam alios. Citantur etiam pro hac sententia Scotistæ in communi; sed an verè? infra videbimus.

Probatur primò: Lex incurrendi peccatum originale non est lata pro Virgine: ergo non habuit debitum proximum. Antecedens probatur ex quodam Responso Officii à Sixto IV. in Extrav. eam præcella. de Reliq. & vener. SS. ubi locus Script. Esther 15. *Non pro te, sed pro omnibus hæc lex constituta est*; ita Virgini mysticè applicatur: *Omnes moriemini, quia in Adam peccavistis; tu verò ne timeas, ô Maria, invenisti gratiam apud DEUM; non enim pro te, sed pro omnibus hæc lex constituta est.* Accedit auctoritas D. Anselmi dicentis: *Sic te nec lege alienam in tua formatione demeritam fuisse opinor: ergo fuit exempta à lege.*

Secundò. In antiph. superius relata dicitur: *Eam ab omni labe præservasti.* Sed DEUS non præservasset ab omni labe, nisi Virginem præservasset, ne peccaret in Adamo; ergo, Hoc pertinet illud D. Anselmi de Concept. Virg. c. 11. *Deipara eâ puritate nitere debet, quæ sub DEO major nequit intelligi.* Sed major utique est puritas, si Beatissima Virgo non peccavit in Adamo, adeoque caret debito proximo peccati: ergo, S. Ildesonus quoque l. de Virg. Marie dicit: *Eam in totum fuisse extraneam à male dicto primo damnationis: sed non fuisse in totum extraneam, si saltem peccasset in Adamo.* D. Cyprianus serm. de Nativitate Christi inquit: *Innoxiam assequi non decuit; nec sustinebat iustitia, ut illud electionis communibus laxaretur injuriis, quoniam plurimum à cæteris differens naturâ communitabatur, non culpâ: ergo debebat eximi à culpa Adami omnibus communi.* D. Augustinus l. de nat. & grat. cap. 36. *Exceptâ itaque S. Virgine Adæ R. I. A. de qua propter honorem Domini nullam proles, cum de peccatis agitur, habere volo questionem; inde enim scimus, quod ei plus gratia colorum fuerit ad vincendum ex omni parte peccatum, quæ concipere ac parere meruit eum, quem concipere nullum habuisse peccatum.*

Probatur terciò. Maxime decuit Beatissimam Virginem præservari etiam à debito peccati; idque DEUS potuit: ergo præsumendum est, à DEO fuisse præservatam. Antecedens quoque ad primum membrum probatur primò: quia est magna vilitas habere necessitatem incurrendi peccatum: & quidem major vilitas & turpitas quam habere fomitem peccati: quia iste tantum inclinatur in materiale peccati: illa verò etiam necessitat ad formale peccati: ergo sicuti decuit

Beatissimam

Beatam Virginem liberari à fomite peccati, & ab actuali contractione peccati originalis; quia utrumque est magna deformitas; ita etiam decuit illam à debito proximo peccati liberari.

Alterum membrum antecedentis etiam ostenditur: Si qua foret ratio, cur DEUS juxta ordinem presentis Providentiæ non potuisset Virginem liberare à debito proximo, esset ista, quod juxta hunc ordinem deberet esse redempta per mortem & Sanguinem Christi; non autem esset redempta, quia pactum Divinum cum Adamo, & prævisio seu permissio peccati originalis est prior prævisione mortis & passionis Christi: Si ergo B. V. fuisset exempta à pacto & peccato Adami, fuisset liberata antecedenter, adeoque independenter ad mortem & passionem Christi, nec proinde propriè foret redempta. Sed hæc ratio nil obest: ergo Minor probatur. Potuit Decretum Divinum, seu pactum cum Adamo initum esse conditionatum circa personam B. Virginis, hoc modo, ut DEUS diceret: Volo ut Adami voluntas sit moraliter voluntas omnium ipsius posterorum, sive ad transcendendam justitiam, sive ad transcendendam culpam; excepta tamen hæc determinata personâ, si Christus [qui in ordine intentionis supponitur prius prævisus & intentus] pro illa sua merita offerre voluerit. Sed hoc casu Virgo Beatissima est propriè redempta, quia quamvis ipsi per appositam conditionem cavebatur, ne actu esset comprehensa in illo pacto, quoad partem odiosam de transusione peccati: tamen etiam pro illo signo nondum erat actu liberata, sed primum pro signo posteriori; quo Christus pro ipsius præsertione obtulit sua merita, ac proinde fuit dependenter à meritis Christi præservata.

Si dicas. B. V. pro illo signo, quo pactum cum Adamo fuit prævisum, & decretum, ab illo non fuit actu exempta: ergo fuit actu comprehensa. Nego consequentiam. Tantum enim sequitur fuisse comprehendendam, nisi Christus sua merita offerret. Cum autem in signo posteriori Christus obtulit sua merita, purificata conditio de presenti dedit effectum etiam pro præterito, sive pro illo signo, in quo erat prævisio pacti cum Adamo: ita enim & in humanis contractibus, aut pactis usuvenit, ut rati habitio, vel aliqua conditio impleta det effectum præteriti, & retrorahatur ad tempus initi contractus, pacti &c. juxta textum in L. potior 11. §. 1. ff. qui potiores in piguore: ubi dicitur: *Cum semel conditio exiterit, perinde habetur, ac si illo tempore, quo stipulatio inserposita est, sine conditione facta esset.*

Confirmatur primò: Magis dedecet B. Virginem in Adamo peccasse, quam aliquando peccasse venialiter: ergo si dignitas maternitatis ipsam eximit ab omni culpa veniali; multò magis à peccato in Adam commissio.

Confirmatur secundò. Est offensio piarum aurium, dicere, quòd Beatiss. Virgo in Adamo peccaverit, adeòque fuerit peccatrix, maculata, immunda, DEO inimica, &c. sed hæc offensio non aliter evitatur, quam si negetur debitum proximum: ergo non est asserendum.

Confirmatur tertio. Argumenta, quæ probant immunitatem B. V. ab actuali contractione

R. P. Mezger, Schol. Tom. II.

peccati originalis, probant etiam immunitatem à debito illius; & contra, quæ oppugnant immunitatem à debito, pariter oppugnant immunitatem ab ipso peccato originali: ergo pro majori confirmatione piæ & receptissimæ sententiæ, de Beatissimæ Virginis immunitate à peccato originali, tenendum est, ipsam pariter immunem fuisse à debito peccati originalis.

§. III.

Præfertur sententia affirmans debitum proximum.

CONCLUSIO. *Virgo Beatissima non fuit exempta à debito proximo peccati originalis.* Est communissima doctrina tam SS. PP. quam Theologorum, quorum plurimos vide apud Salmanticenses. tr. 13. disp. 15. dub. 4. §. 3. & 4. Ipse etiam Scotus, insignis propugnator Immaculatæ Conceptionis, verbis admodum claris in nostram concedit sententiam: nam in 3. dist. 3. q. 1. cum Authoritates PP. quæ advertari videntur, reculisset, subjicit: *Ita exponenda sunt auctoritates, quod omnes naturaliter propagari ab Adam sunt peccatores, id est, ex modo, quo habent naturam ab Adam, habent unde careant justitiâ debitâ, nisi eis aliunde conferatur.* Hanc quoque sui Subtilis Doctoris mentem fuisse, agnovit ipsius Scholasticus Hugo Cavellus: *Docet, inquit, modum solvendi omnes Sanctorum auctoritates, que universaliter neminem excipiunt ab originali, quia intelliguntur quoad debitum: omnes enim naturaliter concepti, habent unde contrahant originale ex vi sua conceptionis, nisi ex privilegio aliquis excimatur, &c.*

Si dicas: Scotum loqui de necessitate contrahendi peccatum originale solum in radice, moxves quaestionem de nomine: quod enim in radice appellas, hoc ego eodem jure & sensu voco in debito. Et ideo hanc utramque vocem, tanquam synonymam conjunxit ex eadem schola præclarus Doctor, & Ecclesiastes Didacus de la Vega in Conc. Dom. Pall. dicens: *DEI paxa Virgo MARIA etsi peccatum nullum sive originale, sive actuale habuerit, contraxit tamen illud NB. in radice, & in debito.*

Probatur autoritate simul & ratione primò. Beatissima Virgo peccavit in Adamo: ergo habuit debitum proximum. Antecedens probatur primò: quia Apostolus eadem universalitate loquitur de morte, & peccato hominum in Adamo; quâ loquitur de reparatione hominum per mortem & redemptionem Christi. Inde enim 2. Corinth. 5. facit hanc consequentiam: *Si unus pro omnibus mortuus est: ergo omnes mortui sunt.* Rom. 3. *Omnes enim peccaverunt, & egent gloriâ DEI.* Ibidem c. 5. *Sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem, sic & per unius justitiam in omnes homines in justificationem vitæ &c.*

Secundò, quia teste Jo. à S. Th. Pelagius in Concilio Palæstino fuit iussus abjurare istum articulum, quòd per mortem, & prævaricationem Adam non omne genus humanum moriatur.

Dices. Sicut est fundamentum excipiendæ B. V. ab universalibus locutionibus adstruentibus actualem contractionem peccati originalis; sic

M m 2

pariter